

Repartir-se el treball, la gran il·lusió

Polítics, empresaris i treballadors es troben ara mateix immersos en un acalorat debat sobre el futur del mercat laboral. Mentre uns defensen la necessitat d'arribar a un millor repartiment del treball existent mitjançant una reducció salarial i l'establiment de "la setmana de quatre dies", d'altres pensen que l'única eixida a la crisi és treballar més. A Europa ja s'han donat els primers passos en aquesta direcció. França ha arribat a la implantació voluntària de la setmana laboral de 32 hores i a Alemanya el poderós sindicat europeu del metall IG-Metall ha propiciat en la potent Volkswagen la instauració de la jornada reduïda. Les intencions són bones, però els resultats encara s'hauran de veure.

La por de perdre el lloc de treball ha canviat radicalment les actituds dels treballadors. Segons una enquesta europea recent, el 48% dels assalariats estarien d'acord amb una reducció del sou treballant menys hores setmanals si s'aconsegueix crear ocupació o mantenir els nivells actuals de treball.

Les reaccions dels sindicats a aquesta proposta han estat més moderades. "Encara queden moltes incògnites i és prompte per definir-se clarament", diu un portaveu valencià d'UGT en resposta a una pregunta sobre el futur d'aquesta alternativa.

Per part dels empresaris, les reticències són encara més grans, "perquè amb la reducció laboral —comenta un empresari valencià— es posa en perill el model de producció que fins ara ha servit

La setmana de quatre dies laborals ha entrat en una fase experimental. Per uns és tracta d'una bogeria, mentre que per d'altres és la taula de salvació a la crisi econòmica.

per mantenir nivells adequats de competitivitat".

En tot cas, l'alternativa de retallar la setmana laboral haurà de passar obligatòriament per un ampli consens entre empresaris i treballadors, segons que hi coincideixen tant els sindicats com els representants patronals.

Un exemple valencià. L'empresa valenciana Rodrigo Sancho, dedicada al blanqueig de pells, és una de les pioneres en la posada en pràctica d'aquest tipus de mesures. Els 410 treballadors cobraran un 9% menys, segons el conveni signat el mes d'octubre passat. Sis mesos enrere, l'empresa valenciana, amb unes pèrdues de vora 180 milions de pessetes, va decidir que l'única fórmula per aconseguir la viabilitat del negoci era reduir els salaris. D'entrada, els sindicats van contestar amb un rotund "no" a la reducció salarial que ofería la direcció de Rodrigo Sancho,

però, quan els representants dels treballadors es van veure al davant un expedient de regulació de l'ocupació, canviaren d'idea i acceptaren la setmana de quatre dies amb una reducció del 9% del sou i no del 20%, com proposava la direcció. De moment aquest consens ha salvat de l'atur el 41% de la plantilla d'aquesta empresa valenciana.

El límit de reducció del sou és un dels punts clau del debat sobre la reducció de la setmana laboral a quatre dies. "S'ha d'aconseguir una rebaixa no superior al 10% del salari brut per tal de mantenir el poder adquisitiu dels

La jornada laboral a Europa

Estat	Jornada setmanal (en hores)		Descans setmanal (en hores)	Jornada diària (en hores)		Vacances anuals pagades (en setmanes)
	Llei	conveni 1990		Treball	Descans	
Alemanya	48	36 a 40	34-35	8-10	11	3
Bèlgica	40	36 a 39	24	8-12	—	4
Dinamarca	—	35 a 37	35	—	11	—
Espanya	40	37 a 39	36	9	12	5
França	40	35 a 40	24	10	—	5
Grècia	—	35 a 40	48	8-6,40	—	4-4 i 2 dies
Irlanda	48	35 a 40	35	9	8	3
Itàlia	48	36 a 40	24	8	—	—
Luxemburg	40	37 a 40	44	8-10	—	5
Països Baixos	48	36 a 40	35	8,5-9,5	—	4
Portugal	—	42 a 44	24	7-8	—	3-4
Regne Unit	40	35 a 40	—	—	—	—

treballadors”, matisa un representant sindical de CCOO. Els empresaris, per contra, insisteixen a dir que “siga com siga, mai no s'ha de provocar un increment dels costos socials amb la possible instauració de la setmana reduïda”, adverteix un membre de la Confederació d'Empresaris al País Valencià (CEV). José María Cuevas, des de la presidència de la CEOE, és més contundent en les seues crítiques i senzillament qualifica aquesta mesura com una “vertadera estupidesa sense futur”.

Alguns portaveus polítics s'han pronunciat també clarament contra l'alternativa. El president del PP, José María Aznar, s'alineava fa pocs dies amb els que estan en contra d'aquesta opció i va afirmar que “el que cal és treballar més”.

Tots aquests posicionaments en contra s'aglutinen entorn d'un argument que resumeix en poques paraules un empresari valencià. “Molt poc poden estalviar les empreses, encara que els treballadors accepten la rebaixa del sou, si es mantenen els mateixos nivells actuals de cotització a la Seguretat Social”, diu aquest home d'empresa.

No obstant aquest comentari, l'última paraula sobre la setmana de quatre dies, la té el Govern espanyol i les administracions autonòmiques. Les reaccions oficials de l'executiu sobre aquest tema, però, no deixen moltes esperances a la implantació de la reforma. Felipe González deixava ben clara la desconfiança que sent per aquest tipus d'alternatives en unes declaracions públiques recents: “Cal flexibilitzar el mercat laboral abans que buscar fórmules alternatives, sempre mirant per la seguretat dels llocs de treball”.

El tractament particular que els responsables de la política econòmica espanyola donen a l'oferta de la setmana de quatre dies deixa sense força la “revolució de les menta-

litats” que predica el dirigent socialista francès, Michel Rocard, perquè es puga implantar aquesta reforma en profunditat del mercat laboral

Europa vol treballar menys. Més enllà dels Pirineus, les opinions al voltant d'aquesta opció són més aviat favorables, tot i que han aparegut posicions contràries de pes. La Comissió Europea, virtual executiu de la UE, va arribar l'estiu passat a un principi d'acord entre tots els estats membres per regular determinats aspectes de la jornada laboral. El Govern espanyol ha interpretat les directives de l'acord que donen suport a la setmana de quatre dies de manera limitada, ja que només li ha interessat la recomanació de la UE que diu: “la flexibilitat dels horaris de treball contribueix a integrar un major nombre de persones en el mercat laboral i alhora incrementa les oportunitats per trobar un lloc adequat de treball...”.

Altres estudis europeus han inclinat la balança a favor dels detractors de la setmana de quatre dies. Un dels que més repercussions ha tingut en l'opinió pública ha estat elaborat per la confederació de sindicats d'empresaris suïsos sota el títol “Repartir-se el treball, la gran il·lusió”. El fil conductor d'aquesta posició crítica es fonamenta en el fet que no tots els sectors, ni totes les activitats econòmiques es poden adaptar igual al model de la setmana reduïda. Segons les conclusions dels empresaris suïssos, qualsevol variant de la proposta de reducció laboral només es pot considerar com una mesura complementària, però no com una alternativa suficient.

Des d'aquest punt de vista, la setmana laboral de quatre dies pot ser eficaç per als treballs amb un grau mínim de creativitat, com ara la fabricació de cotxes, el contacte directe amb el públic o activitats específiques en la producció de productes manufacturats. “Per aquelles feines que necessiten un grau elevat de creativitat o de responsabilitat, per exemple en gestió de recursos, la incidència de la setmana de quatre hores pot ser mínima o senzillament nul·la”, sentència l'estudi suís.

Malgrat això, els partidaris de retallar la jornada no es donen per vençuts. A França, s'acaba de fer un primer pas en el terreny legislatiu. El passat mes de novembre, la comissió d'afers socials del senat francès presentà una esmena a la llei del treball que proposava canvis substancials en les normatives laborals vigents. A partir d'ara, les empreses d'aquest país que desitgen instaurar la setmana de quatre dies es podran beneficiar d'una reducció del 40% de les cotitzacions a la Seguretat Social. Amb una condició: que les seues plantilles s'incrementen un 10%.

Ignasi Pellicer